
„ADVENT” 2.

9. FEJLESZTÉSI MŰVÉSZETI MODUL

KÉSZÍTETTE: DR. PÁLI JUDIT, KOVÁCS ÉVA, SIPOS ERZSÉBET,
SCHMIDTNÉ BALÁS ESZTER, TARNAI LÁSZLÓ, VITÉZ GYÖNGYVÉR

MODULLEÍRÁS

9. MODUL. „ADVENT” 2.

A modul célja	– preventív célú képesség- és készségfejlesztés, – tanulási nehézségek megelőzése, – szociokognitív funkciók fejlesztése, – szociabilitás fejlesztése, – kulturális beágyazódás a hagyományok rendszerébe
Időkeret	15 perc
Ajánlott korosztály	1–2. osztály A gyermekek funkcionális életkorához igazítottan
Modulkapcsolódási pontok	Kapcsolódó modulok: Keresztmodulok, Fejlesztési keresztmodulok, Fejlesztési művészeti modulok Az „Advent” modulok (belső) számozásuk szerint következzenek egymás után!
A képességfejlesztés fókuszai	– motoros koordináció alapfolyamatai, – észlelési folyamatok, – figyelmi folyamatok, – emlékezeti folyamatok, – gondolkodási folyamatok, – testtudat kialakítását támogató funkciók, – érzelmi, szociális és kapcsolati folyamatok

AJÁNLÁS: FEJLESZTÉSI CÉLOK

Az ünnepi felkészülés mindig jó alkalom a sorozatos tevékenységek, a szerialitás, az időrendiség fejlesztésére. Az adventi koszorú különleges lehetőség, mert az egyik legnehezebb időfogalmat illusztrálja, hogyan sorolódnak a hetek egy hónapba.

Ennek az időiségnek mély történelmi kulturális hátterei adják az ünnep rituáléját, amely a gyermekek számára a külsőségeken, a kellékeken és konkrétumain keresztül közelíthető leginkább.

Ezt a modult kiegészítheti más hagyományok feldolgozása is, pl. Luca-nap, újévi köszöntő...stb. és az ünnepkörhöz tartozó dramatikus játékok végtelen lehetősége.

Az ismeretrendszer ilyen széles körű, sokszempontú feldolgozása komoly tudatelméleti szervező erő.

TÁMOGATÓ RENDSZER

Keresztmodulok, Fejlesztési keresztmodulok, Fejlesztési művészeti modulok

Tanulmány a „Matematika kompetenciák fejlesztése célzott képesség-, készségfejlesztéssel” FKM és BFMŰ modulokhoz

dr. Páli Judit:	A gondolkodási stratégia fejlődése és fejlesztési lehetőségei, bölcsészdoktori disszertáció, ELTE, Budapest, 1980.
dr. Páli Judit:	Játék és gondolkodási stratégia, I., II., III., Óvodai Nevelés, 1984, 6. 7., 8. szám
dr. Páli Judit, Forgách Balázs:	Diagnosztikus és korrekciós programcsomag, Pihenő mackók gyermekkártya, Kukucs Stúdió Játékműhely; Novum Kiadó, Budapest, 2005.
dr. Páli Judit–Kukucs Stúdió akkreditált pedagógus-továbbképző tanfolyama: Dr. Spencer Kagan: Csillagszem Fejlesztő Általános Iskola Dyscalculiás, Dyslexiás Gyermekekért Alapítvány keretében:	A játék (a közös játék) szerepe az idegrendszer fejlődésében és a szocializációban Kooperatív tanulásszervezés Prevenációs programja A matematikai tanulási nehézségekkel/zavarokkal küzdő gyermekek fejlesztése matematika-órán és azon kívül – pedagógus-továbbképzés, ismételt akkreditálása folyamatban
Dyscalculiás, Dyslexiás Gyermekekért Alapítvány keretében:	A matematikai tanulási zavarokkal küzdő/fejlődési dyscalculiás gyermekek vizsgálata – 18 éves korig – pedagógus-továbbképzés, ismételt akkreditálása folyamatban
Prof. PhD Ladislav Košč CSc.	Kalkulia III. tesztcsomag (DYS Alapítvány standardizálta, magyarországi reprezentatív minta alapján. A tesztcsomagot a DYS Alapítvány gondozza. A dyscalculia vizsgálatokat a Csillagszem Fejlesztő Általános Iskola és Tanulást Segítő Fejlesztő Központban végezzük, koveva@dys.hu)

ÉRTÉKELÉS

A differenciáló pedagógia elterjedésével a Tyler-féle elképzelés mentén fontossá vált a pedagógiai célok felülvizsgálata, a gyermekek előzetes széles körű tapasztalatainak figyelembevétele és az értékelés differenciáltabbá válása. Saját munkánkban, amely a fejlesztő céloknak rendelődik alá, főként a diagnosztikus értékelést használjuk, a játszó folyamatba ágyazva. (Felhasznált irodalom: Didaktika, Falus Iván [szerk.], 1998.)

Törekszünk arra, hogy a gyermekek önellenőrzéssel vagy egymás ellenőrzésével azonnal korrigálni tudják tevékenységeik lépéseit. Ezekkel a célkitűzéseinkkel pszichológiai tekintetben nagymértékben kihasználjuk azt a rést, amely Vigotszkij munkásságához köthetően a fejlődéslélektan egyik alapigazsága: mit tud a gyermek kis segítséggel, amit egyedül még nem... (legközelebbi fejlődési zóna, Vigotszkij, a hivatkozást lásd a tanulmányban). Esetünkben a modulok munkamódszerei azt a célt valósítják meg, hogy lehetőleg a gyermekek váljanak egymás segítőivé, ezzel adunk hangsúlyt a szociokognitív folyamatoknak.

Az iskolában tanuló gyerekek között igen nagy különbség mutatkozhat a kognitív képességek, a fejlődési ütem terén, illetve az otthonról hozott ismeretek, tanulásra való motiváltság szintjeiben. Ezek a különbségek a művészetek iránti érdeklődésben, készségtárgyakhoz való viszonyban is erősen megmutatkoznak. Fontos, hogy a készségtárgyakat tanító pedagógus maximálisan rugalmasan kezelje az egyéni adottság-, képességbeli különbségeket.

A készségtárgyakban a művészeti produktumok (képzőművészeti alkotások, éneklés, táncolás, mozgásos tevékenységek stb.) minőségi értékelésénél a pedagógusok értékelő magatartásának, valamint a tanulók kölcsönös és önértékelésének jellemzője a pozitívumokra való támaszkodás, az elért sikerek, eredmények megerősítése. Ezáltal a pozitív véleménynyilvánítások erősítik a tanulók belső motivációját, önbizalmát az adott művészeti tevékenységek iránt. A tévedések megbeszélése, kijavítása közösen történik. A hibák elfogadása, a tanulási folyamat részekénti kezelése biztonságot ad a gyermekeknek.

AZ ÉRTÉKELÉS RENDSZERE

A szöveges értékelésbe beépítetten (félév, illetve év végén) a gyermek önmagához történő fejlődését figyelembe véve – a képességfejlesztés területére fókuszáltnan.

AZ ÉRTÉKELÉS IDEJE

Minden tevékenység – módszertől függetlenül – ellenőrzéssel, értékeléssel zárul, hiszen az eredményességhez, hatékonysághoz elengedhetetlen az azonnali visszacsatolás.

AZ ÉRTÉKELÉS SZEMÉLYE

Az ellenőrzés, értékelés személye függ a tanítási-tanulási folyamat szervezési módjától; lehetőleg a csoportos tevékenységeknél a gyermekek maguk értékeljenek.

1. A csoportban végzett munka ellenőrzésére ajánlott beiktatni:

- a) A csoportos önellenőrzési, önértékelési módszert: a közösen végzett munka csoportos önellenőrzése, közös szóbeli önértékelése az együttes felelősségvállalást, egymás segítségét, egymásrautaltságát eredményezi, mely a közösségtudat kialakításában, fejlesztésében játszik nagy szerepet.
- b) Az egymás csoportos ellenőrzésére, értékelésére alkalmas módszert, amely a csoportok közötti együttműködést, bizalmat erősíti. Egymás pozitív megerősítésével, az építő kritikák megfogalmazásával hozzájárul a csoportok közötti kommunikációhoz.

2. A páros munkák heterogén vagy homogén pár esetén is páros ellenőrzéssel, értékeléssel zárulnak:

- a) Heterogén pár esetén nagy hangsúlyt kap az egymásrautaltság, hiszen a tanuláskor is a segítség, a támogatás erős, az ellenőrzéskor is az egyik gyermek „kistanító” szerepet vállalva javít, dicsér, építő kritikát fogalmaz meg.
- b) Homogén pár esetén a kölcsönös támogatás kapja a fő szerepet, az ellenőrzés, értékelés iránya kiegyenlített.

3. Önálló, egyéni, részben egyénre szabott vagy individuális munka esetén:

- a) Önellenőrzés, értékelés során a gyermek saját munkáját ellenőrizve, a hibáit megfogalmazva önkritikát gyakorol, ezáltal személyisége, belső kontrollja fejlődik.
- b) Tanítói ellenőrzés, értékelés: az ellenőrzés-értékelésnek e klasszikus formája külső, objektív kritikát vagy megerősítést fogalmaz meg.

AZ ÉRTÉKELÉS SZEMPONTRENDSZERE

A készségi tárgyak eltérő tevékenységtípusai eltérő értékelési szempontokat kívánnak meg, de szem előtt kell tartani a diagnosztikus szemléletet.

A modulban szereplő ellenőrzési, értékelési módok mindig az adott produktum, alkotás bemutatásával zárulnak. A bemutatók ellenőrzése, értékelése történhet a tanár által, csoportosan, párban vagy önértékeléssel.

A gyermekek által végzett értékeléseknél meg kell adni az értékelési szempontokat is, hiszen más szempontrendszert igényel egy kézműves alkotás, mint egy néptáncbemutató.

Kézműves foglalkozásokon a gyermek:

- Képzőművészeti tevékenységek iránt milyen mértékben érdeklődő?
- Témaválasztása milyen mértékben változatos?
- Színhasználata milyen mértékben változatos, esetleg érzelemkifejező (fekete, vörös stb.)?
- A tanult technikák alkalmazásában milyen mértékben bátor?
- Eszközhasználata milyen mértékben biztos?

Modulok: Méhviaszgyertya, Só–liszt gyurma, Advent 3. (adventi koszorú készítése), Illatszákok, Madárijesztő

AZ ÉRTÉKELÉS MÓDSZERE

A modulok filozófiájának megfelelően az ellenőrzés-értékelés folyamatjellegű, diagnosztikus-elemző, és nagymértékben a gyermekek véleményeit veszi figyelembe. A felnőtt saját értékelésével inkább mintaadó, semmint autokratikus hangadó.

Az ellenőrzési-értékelési mód megválasztásánál figyelembe kell venni az azt megelőző tanulásszervezést; tehát a páros vagy csoportos tevékenységet páros, csoportos ellenőrzés-értékelés zárja.

MODULVÁZLAT

	Lépések, tevékenységek (az idő megjelölésével) (a melléletekben részletesen kifejtve)	Kiemelt készségek, képességek	Célcsoport – A differenciálás lehetőségei	Tanulásszervezés		Eszköz (melléklet megjelölése)
				Munkaformák	Módszerek	
A tartalom feldolgozása						
	Mi jut eszedbe? 15 perc – A tanító minden csoportnak ad egy ADVENT feliratú A/4-es lapot. „Mi jut eszedbe erről a szóról?” A gyermekek egymás után írják gondolataikat a közös papírra: – A sorban első gyermek húz egy rövid vonalat („gondolatfonalat”) az ADVENT szóból, annak a végére írja az eszébe jutott szót. – A soron következő gyermek ha az ADVENT szóra asszociál, akkor abból a szóból húz egy „gondolatfonalat”, ennek a végére írja az eszébe jutott szót, ha társa beírt szavára asszociált, akkor abból húz és odairja a gondolatát. – A következő gyermeknek már három választása lehet....	*grafomotoros koordináció, térbeli irányok, arányok, észlelése, kódolása, térbeli helyzet, a figyelem koncentrációja a szabálykövetésben és a szabálytartás, munkaemlékezet, fantázia, a gondolkodás tervező, szervező funkciói, a gondolkodás rugalmassága, eredetisége, asszociáció, a döntés gyorsasága, variabilitás, általános tájékozottság	Kooperatív csoportalakítás abban az esetben szükséges, ha korábban nem csoportban dolgoztak a gyermekek. rajzolás a szóhálóba (ekkor nagyobb plakát szükséges és hosszabb idő) asszociálhatunk „szóforgó” módszerrel is	kooperatív csoportmunka	„szóháló” „szóforgó”	A/4-es lap közepén ADVENT felirat (14 pontos betűmérettel), ceruza

	Lépések, tevékenységek (az idő megjelölésével) (a mellékletekben részletesen kifejtve)	Kiemelt készségek, képességek	Célcsoport – A differenciálás lehetőségei	Tanulásszervezés		Eszköz (melléklet megjelölése)
				Munkaformák	Módszerek	
	– Az asszociációs kör 2-3-szor menjen körbe. – A játék végeztével össze lehet hasonlítani, melyik csoportnak, mi jutott az ADVENT szóról eszébe.	összehasonlítás, szociabilitás, segítségnyújtás, szociális észlelés, empátia, többszempontúság, koherencia, többféle viszonyítás állandó lehetősége: ütköztetés, frusztrációs tolerancia, vita*	a gyerekek készíthetnek plakátot a gyűjtött anyagokból	kooperatív csoportmunka	„szóháló” „szóforgó”	